

Ulgi na innowacje

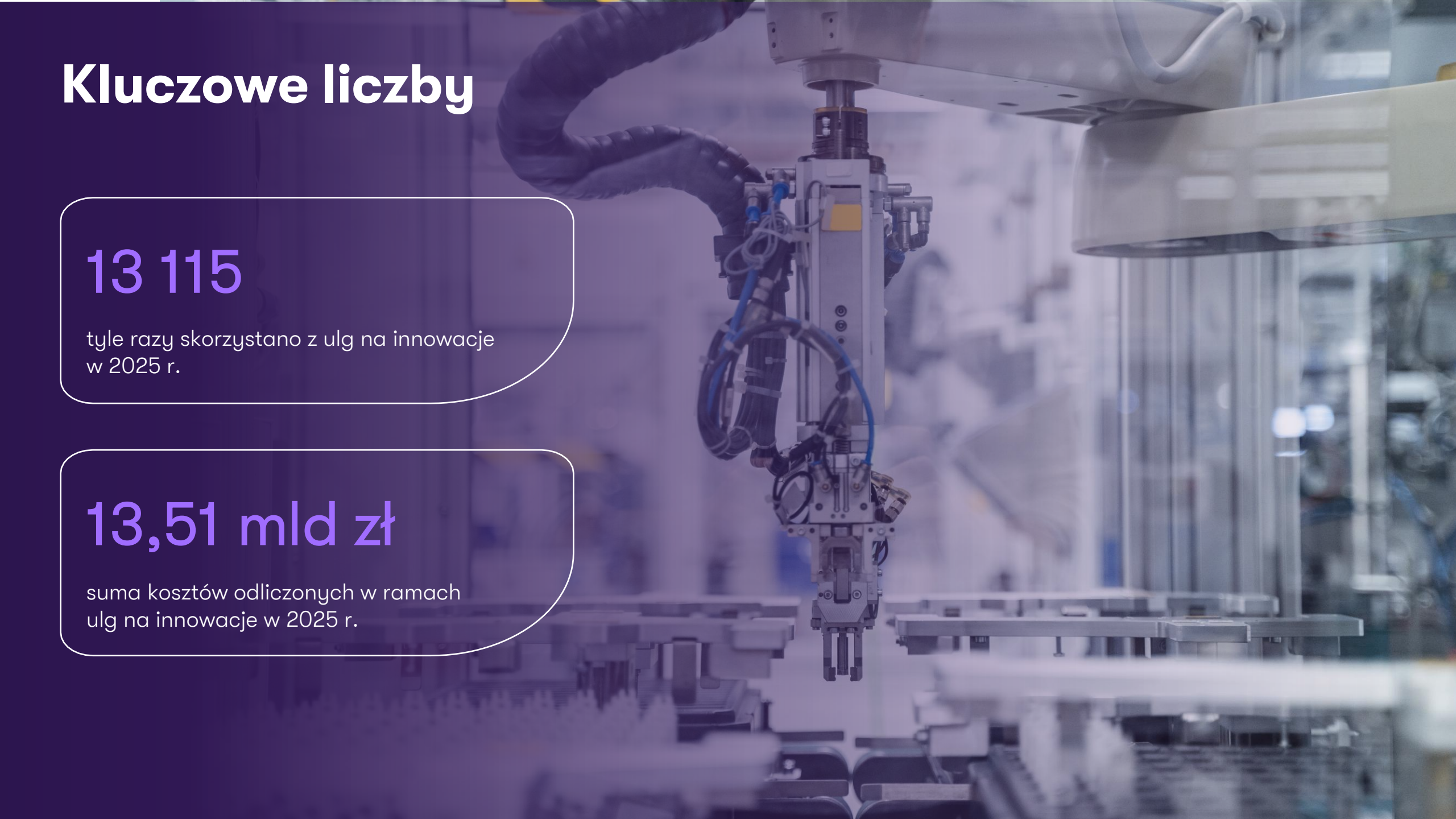
10 lat ulgi B+R! Jak korzystają z niej firmy?

Jak podatnicy wykorzystują potencjał na oszczędności z tytułu ulg IP Box, na robotyzację, na prototyp i ekspansję?

Edycja V: październik 2026



Kluczowe liczby

A background image of a modern industrial factory. A large, white robotic arm with blue cables is positioned in the upper right, reaching down towards a work area. The background is filled with various industrial components, pipes, and structures, all slightly out of focus, creating a sense of depth and activity in a manufacturing environment.

13 115

tyle razy skorzystano z ulg na innowacje
w 2025 r.

13,51 mld zł

suma kosztów odliczonych w ramach
ulg na innowacje w 2025 r.

Wprowadzenie

Czy innowacyjny biznes może liczyć na ulgę?

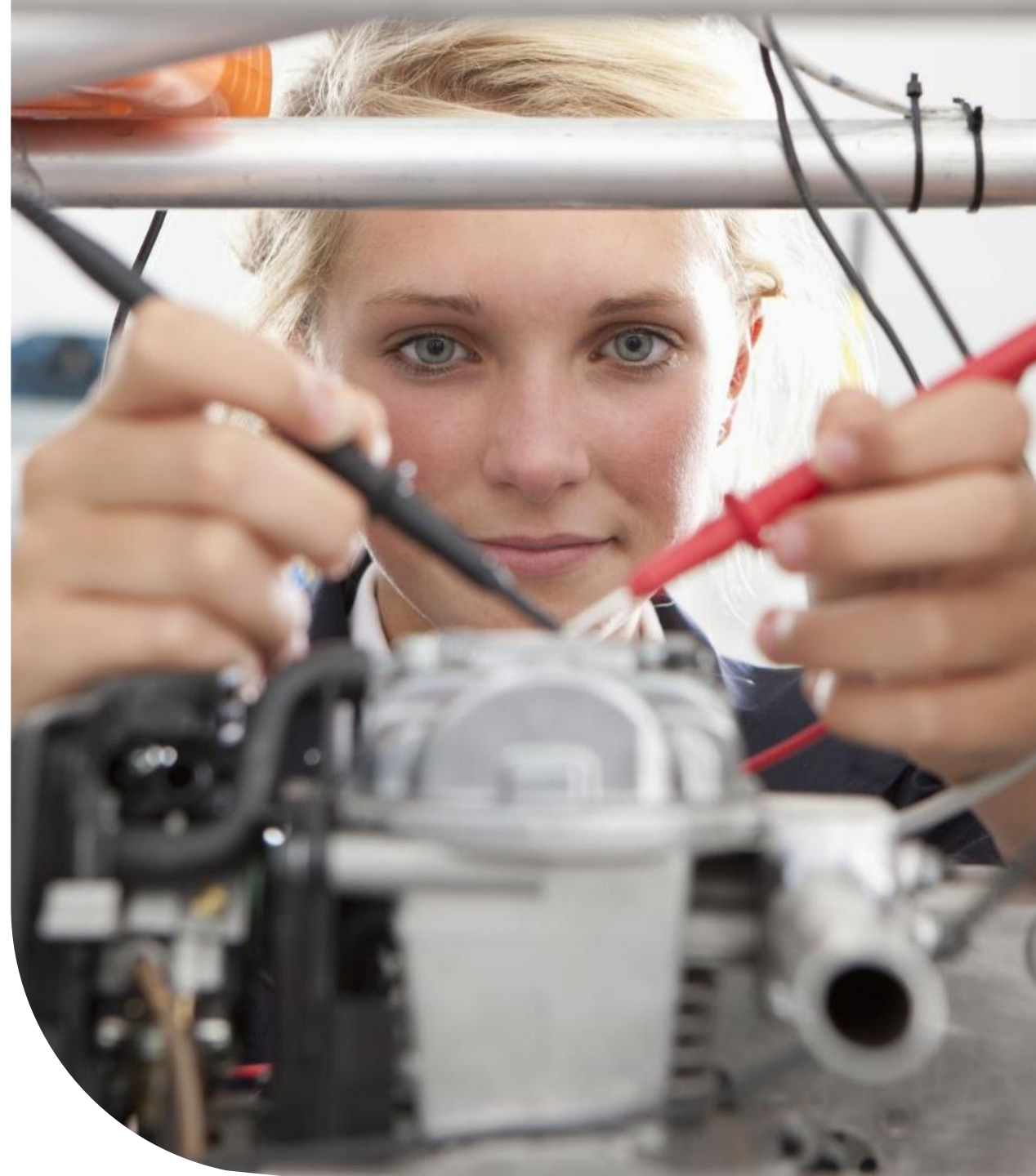
Powstanie nowego produktu, linii produkcyjnej czy fragmentu kodu zazwyczaj obarczone jest ryzykiem: wydatek dziś, efekt - w przyszłości, bez gwarancji powodzenia. To właśnie w tym miejscu system podatkowy może stanąć po stronie przedsiębiorcy - i coraz częściej to robi.

Dekadę temu ulgi na innowacje były ciekawostką dla nielicznych. Dziś są elementem rozmowy o strategii: o tym, czy warto zatrudnić kolejnych inżynierów, kupić robota, wystawić się na targach w nowym kraju albo uruchomić produkcję próbną. Rynek nauczył się tych narzędzi, a razem z nim dojrzał sposób ich rozliczania - łącznie z sięganiem po korekty zeznań za lata, w których o uldze nikt jeszcze w danej firmie nie myślał.

Droga od podatkowej zachęty do firmowej praktyki bywa jednak kręta. Jedne preferencje stały się standardem rynkowym, inne - mimo szerokiego grona potencjalnych beneficjentów - wciąż pozostają niszą, a nad częścią z nich wisi pytanie o przyszłość. Za tymi różnicami kryją się konkretne decyzje firm: kto zdecydował się zaryzykować, a kto uznał, że gra nie jest warta świeczki.

W piątej edycji naszego raportu (ze względu na 10-lecie ulgi B+R można nazwać ją „jubileuszową”) przyglądamy się właśnie tym wyborom - kto i po co sięga po ulgi B+R, IP Box, na robotyzację, ekspansję i prototyp, jak zmienia się mapa branż i regionów oraz czego ta zmiana uczy nas o polskiej gospodarce.

Zapraszamy do lektury!



Część 1.

Ulga B+R

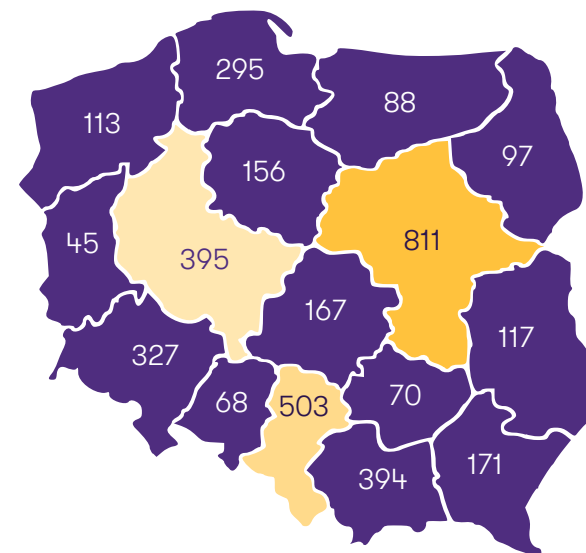
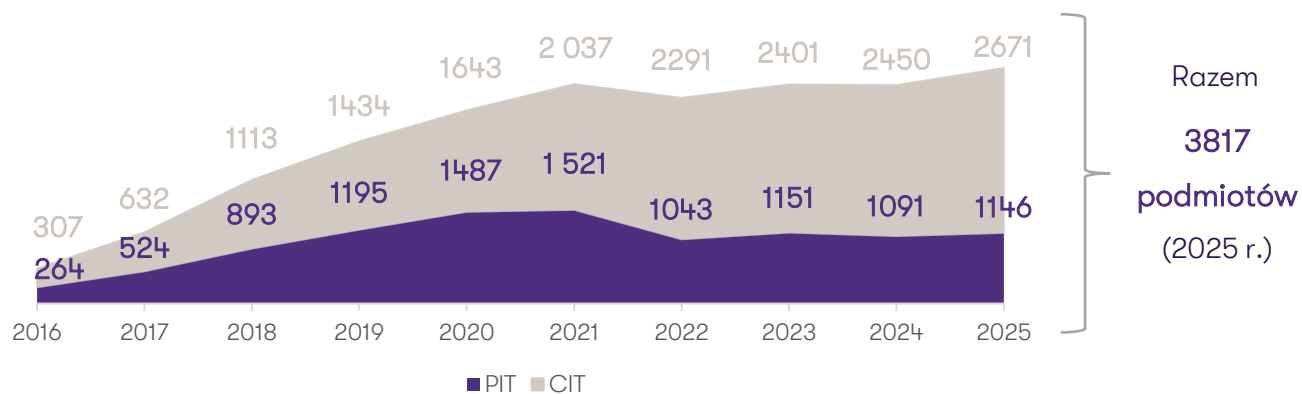
To już dekada jej stosowania! Wnioski?

Ulga B+R nie wychodzi z mody

W 2025 r. z ulgi badawczo-rozwojowej skorzystało 3817 podatników - najwięcej w dziesięcioletniej historii tej preferencji (bez korekt). Motorem wzrostu pozostają spółki rozliczające CIT.

Ulga B+R to preferencja podatkowa dla firm prowadzących działalność badawczo-rozwojową, która pozwala dodatkowo odliczyć od podstawy opodatkowania określone koszty związane z tworzeniem nowych lub ulepszaniem istniejących produktów, usług i procesów. Działalność B+R musi mieć charakter twórczy i systematyczny, a odliczeniu mogą podlegać m.in. koszty wynagrodzeń, materiałów czy ekspertyz, co pozwala znacząco obniżyć podatek dochodowy. W 2025 r. z ulgi skorzystało 1146 podatników PIT oraz 2671 podatników CIT, czyli łącznie 3817 podmiotów. Najwięcej beneficjentów pochodziło z województw: mazowieckiego (811), śląskiego (503) i wielkopolskiego (395). Najmniej – z województwa lubuskiego (45).

Wykres: Liczba podatników PIT i CIT, którzy dokonali odliczenia od podstawy opodatkowania kosztów poniesionych na działalność badawczo-rozwojową w zeznaniach podatkowych za lata 2016-2025



Grafika:

Liczba podatników, którzy skorzystali z ulgi B+R w 2025 r. w podziale na województwa

Apetyt na ulgę B+R ujawnia się z czasem

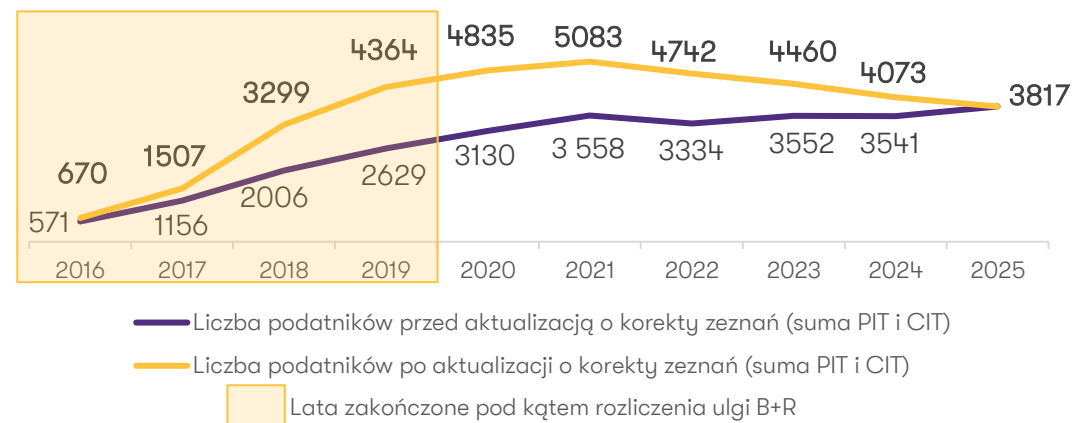
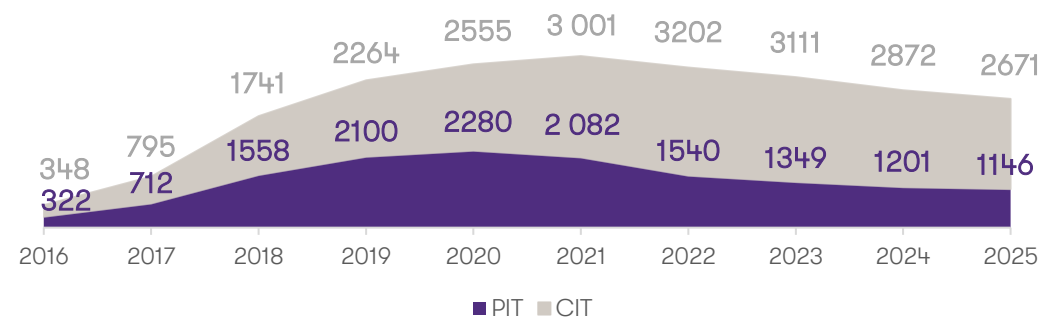
10 lat
ulgi B+R

Liczba podatników korzystających z ulgi B+R rośnie jeszcze długo po zakończeniu roku podatkowego – jej rozliczenie wstecz jest możliwe poprzez złożenie korekty deklaracji PIT lub CIT za lata poprzednie.

Ulga B+R może być rozliczona wstecz – podatnik ma prawo skorygować zeznanie za pięć poprzednich lat i wykazać koszty, których wcześniej nie odliczył. W zestawieniu wszystkich lat 2016–2025 dane po aktualizacji pokazują łącznie o ponad 9556 rozliczeń ulgi więcej niż dane pierwotne, co oznacza wzrost o 35%. Porównując te liczby, trzeba jednak pamiętać o istotnym zastrzeżeniu metodologicznym: dane „pierwotne” zbieraliśmy dopiero od rozliczeń za 2021 r. Dane dla lat wcześniejszych mogą zatem uwzględniać część złożonych w międzyczasie korekt. Oznacza to, że rzeczywisty przyrost za lata 2016–2020 był najprawdopodobniej większy, a powyższe wartości należy traktować jako dolne oszacowanie*. Wniosek pozostaje jednoznaczny: pierwsze dane zaniżają faktyczne wykorzystanie ulgi, a rozliczenia wstecz wciąż są możliwe – za 2020 r. do końca 2026 r., a dla lat 2021–2025 czasu pozostało odpowiednio więcej.

*Zastrzeżenie dotyczy także dalszej części raportu, w miejscach, w których mowa o korektach złożonych przez podatników

Wykres: Liczba podatników PIT i CIT, którzy dokonali odliczenia od podstawy opodatkowania kosztów poniesionych na działalność badawczo-rozwojową w zeznaniach podatkowych za lata 2016–2025 (dane po uwzględnieniu korekt złożonych przez podatników za lata poprzednie, a więc najnowsze dostępne)

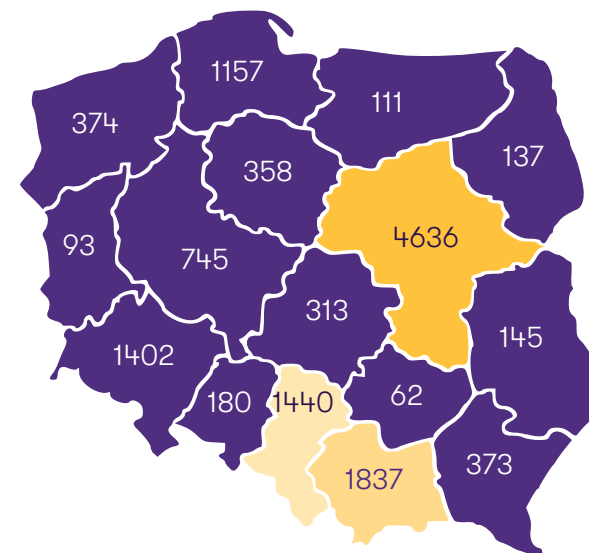
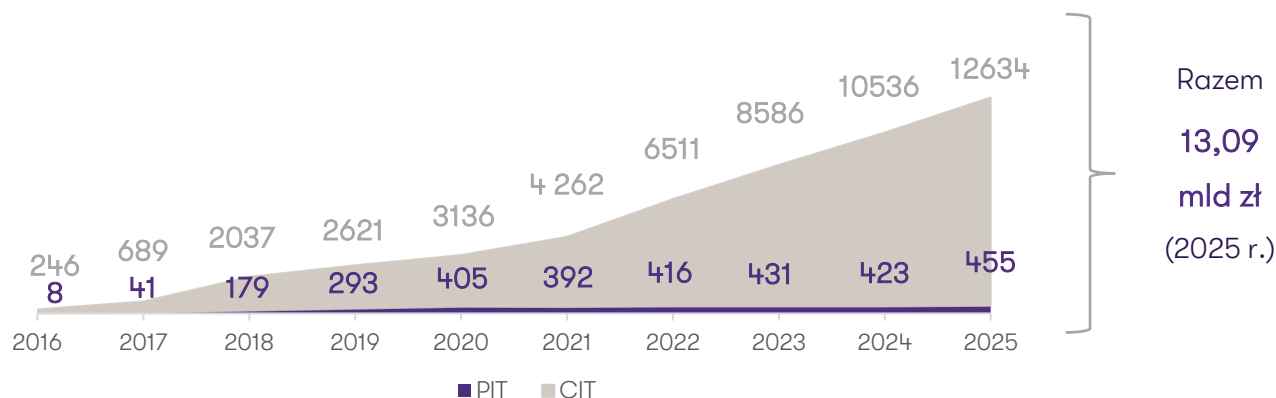


Ponad 13 mld zł odliczeń w uldze B+R

Wartość kosztów odliczonych w ramach ulgi badawczo-rozwojowej wzrosła w 2025 r. o blisko 20% rok do roku i sięgnęła 13,09 mld zł.

Ulga B+R pozwala odzyskać nawet 38% wydatków poniesionych na prace badawczo-rozwojowe. Od jej wprowadzenia w 2016 r. (bez korekt) wartość odliczeń rośnie nieprzerwanie – z 254 mln zł do 13,09 mld zł w 2025 r. W minionym roku odliczenia zwiększyły się o blisko 20% wobec 10,96 mld zł rok wcześniej. Niemal cała ta kwota przypada na podatników CIT, którzy odliczyli 12,63 mld zł, podczas gdy podatnicy PIT 455 mln zł. Udział podatników CIT w wartości odliczeń systematycznie rośnie. Warto zaznaczyć, że przy wzroście liczby podatników o niecałe 8% kwota odliczeń wzrosła o blisko 20%, co oznacza, że rośnie przede wszystkim średnia wartość projektu badawczo-rozwojowego przypadająca na jedną firmę.

Wykres: Ogólna wartość odliczonych od podstawy opodatkowania kosztów poniesionych na działalność badawczo-rozwojową dokonana przez podatników PIT i CIT w latach 2016–2025 (w mln zł)



Grafika:

Kwota odliczeń w ramach ulgi B+R w 2025 r. w podziale na województwa [mln zł]

Korekty zeznań warte miliardy złotych

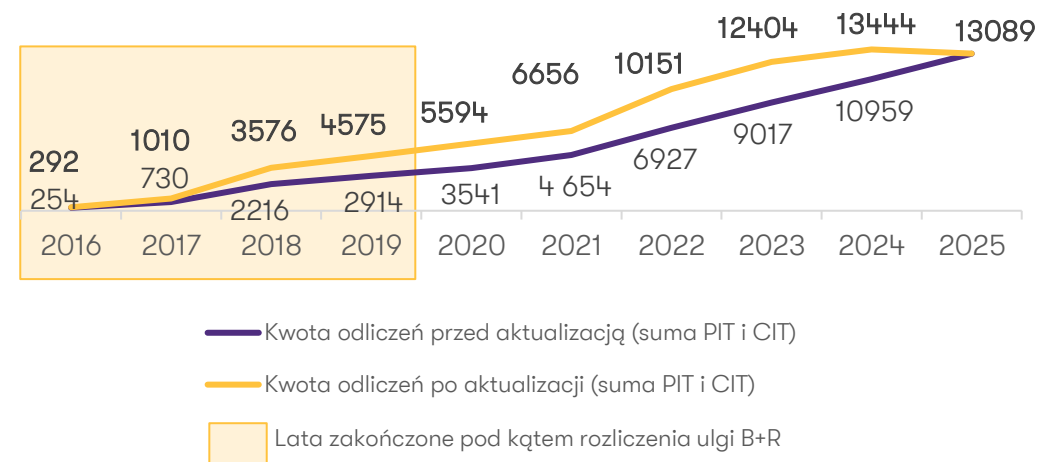
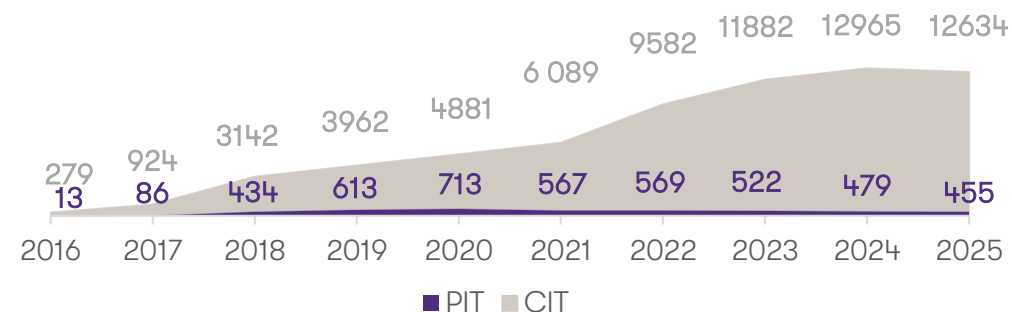
10 lat
ulgi B+R

Wartość odliczeń w uldze B+R po aktualizacji danych historycznych rośnie o kilkadziesiąt procent. Tylko za 2024 r. przybyło w ten sposób ok. 2,5 mld zł w ciągu ostatnich 12 miesięcy.

Mechanizm rozliczenia wstecz widać jeszcze wyraźniej po stronie wartości niż liczby podatników. Jeszcze ok. 12 miesięcy temu pierwotne dane za 2024 r. wskazywały 10,96 mld zł odliczeń, po korektach jest to 13,44 mld zł – o 23% więcej.

Najwyższe procentowo aktualizacje dotyczyły lat 2018–2020. Oznacza to, że raportowany dziś wynik za 2025 r. – 13,09 mld zł – należy traktować jako wartość wyjściową, która w kolejnych latach niemal na pewno wzrośnie. Jeśli utrzyma się dotychczasowa dynamika korekt, ostateczna kwota za 2025 r. może przekroczyć 15 mld zł. Ta sama obserwacja nakazuje ostrożność przy porównaniach rok do roku: zaktualizowany wynik za 2024 r. (13,44 mld zł) jest już dziś wyższy niż dane pierwotne za 2025 r.

Wykres: Ogólna wartość odliczonych od podstawy opodatkowania kosztów poniesionych na działalność badawczo-rozwojową dokonana przez podatników PIT i CIT w latach 2016–2025 (w mln zł) **[dane historyczne zaktualizowane]**

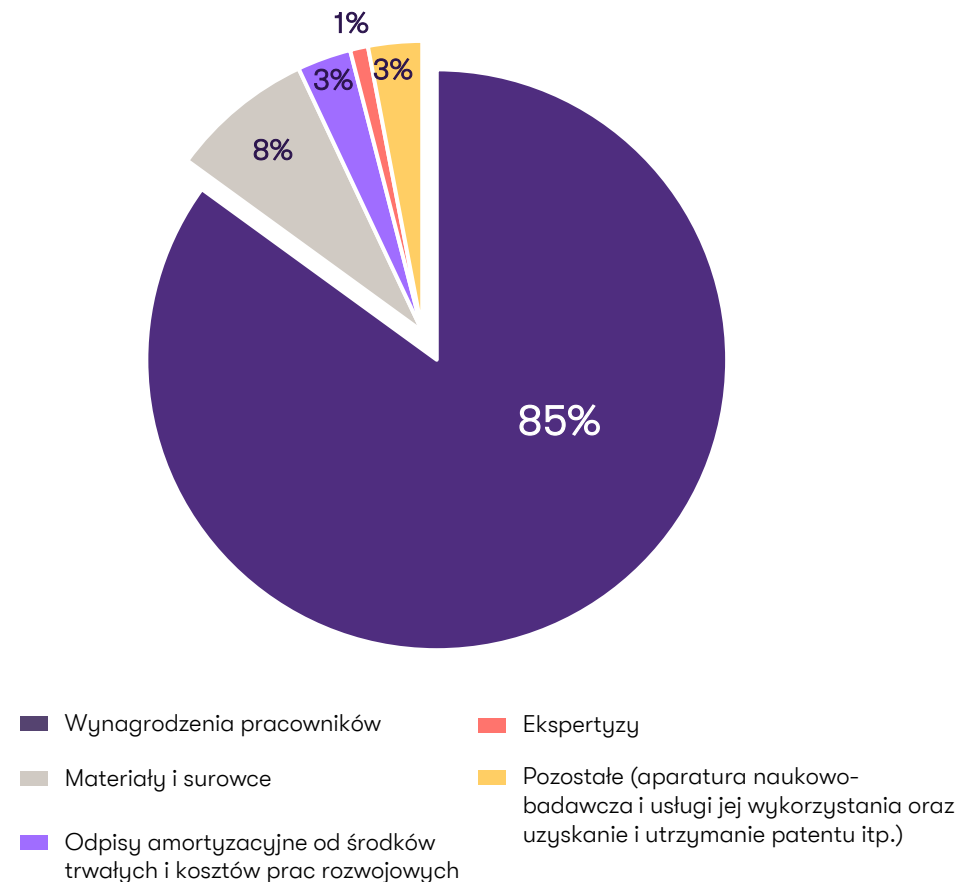


Wynagrodzenia dominują wśród kosztów B+R

Wynagrodzenia pracowników to wciąż największa pozycja wśród kosztów kwalifikowanych odliczanych w ramach ulgi B+R. Ich udział rośnie nieprzerwanie od 2022 r.

Dane Ministerstwa Finansów o kosztach kwalifikowanych za 2025 r. pokazują, że wynagrodzenia stanowiły 85% wszystkich odliczonych kosztów B+R, podobnie jak rok wcześniej. W latach 2017–2021 udział wynagrodzeń utrzymywał się na poziomie ok. 65–67%. Wyraźny wzrost nastąpił w 2022 r., gdy limit odliczenia podniesiono do 200%. Od tego czasu udział wynagrodzeń rośnie co roku. Na drugim miejscu znalazły się materiały i surowce, ale ich znaczenie wyraźnie spada. W 2025 r. stanowiły 8% odliczonych kosztów, wobec ok. 13% rok wcześniej i ok. 27% w 2021 r. Dalej uplasowały się odpisy amortyzacyjne od środków trwałych i kosztów prac rozwojowych, z udziałem ok. 3%. Ekspertyzy, opinie i usługi doradcze stanowiły 1% kosztów. Pozostałe pozycje, takie jak aparatura naukowo-badawcza, sprzęt specjalistyczny oraz uzyskanie i utrzymanie patentu, stanowiły łącznie ok. 3%. Wzrost tej grupy wynika głównie z kosztów patentowych, których udział sięgnął 2,6%. Wcześniej nie przekraczał 0,3%.

Wykres: Koszty kwalifikowane (B+R) w podziale na rodzaje w 2025 r.



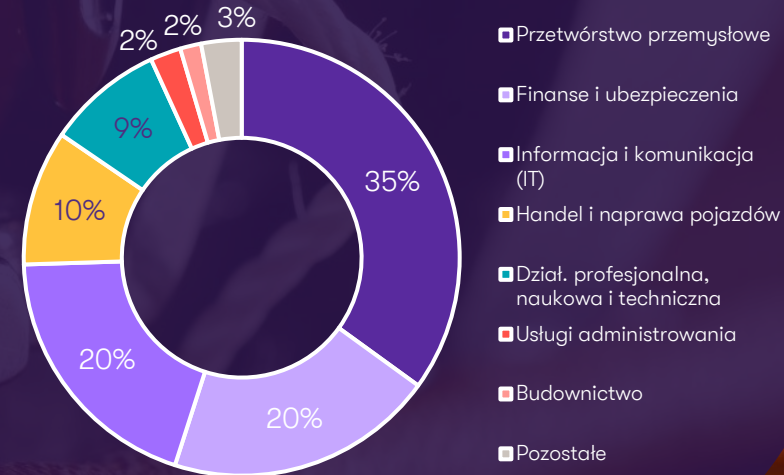
Przemysł odlicza najwięcej

Po dekadzie funkcjonowania ulgi B+R jej mapa branżowa wygląda zupełnie inaczej niż na starcie. Branża IT straciła pozycję lidera, a na drugie miejsce awansował sektor finansowy.

W 2025 r. z ulgi badawczo-rozwojowej skorzystało 3817 podatników, którzy odliczyli łącznie 13,09 mld zł kosztów kwalifikowanych. Najwięcej odliczeń przypadło na przetwórstwo przemysłowe - 35% kwoty i aż 41% wszystkich beneficjentów. To branża, która od 2018 r. niezmiennie stanowi trzon ulgi B+R, z motoryzacją, produkcją maszyn i wyrobów metalowych na czele.

Największa zmiana w ciągu dekady dotyczy jednak dwóch innych sektorów. Informacja i komunikacja, czyli głównie firmy IT, w pierwszym roku obowiązywania ulgi (2016) odpowiadała za blisko 37% kwoty odliczeń - dziś jest to ok. 20%.

W tym samym czasie działalność finansowa i ubezpieczeniowa niemal podwoiła swój udział, z 11% do 20%, stając się drugim co do wielkości beneficjentem ulgi. Banki i ubezpieczyciele coraz częściej rozliczają jako B+R prace nad własnymi systemami i rozwiązaniami cyfrowymi. Wyraźnie wzrósł też handel hurtowy i detaliczny - z 2% w 2016 r. do 10% obecnie.



Źródło: Ministerstwo Finansów

Część 2.

Ulga IP Box

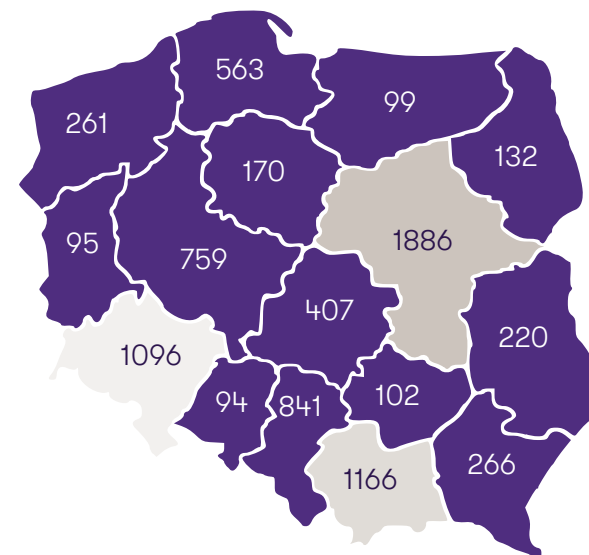
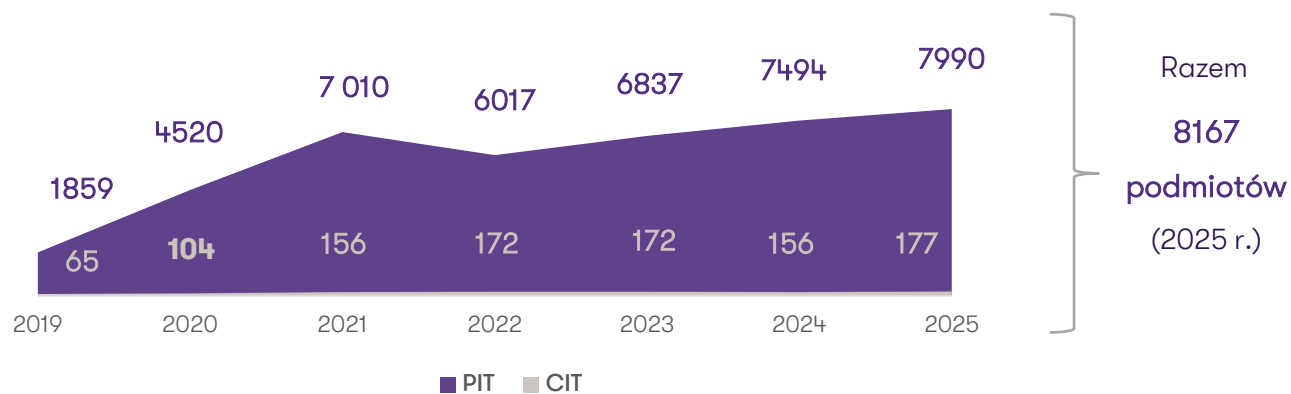
Jak podatnicy korzystali z niej w 2025 r.?

Więcej chętnych na ulgę IP Box

Z preferencyjnej stawki przewidzianej w uldze IP Box skorzystało w 2025 r. 8167 podatników. To najwyższy wynik od wprowadzenia ulgi w 2019 r. (bez korekt).

IP Box pozwala opodatkować stawką 5% dochody z kwalifikowanych praw własności intelektualnej – najczęściej z autorskiego prawa do programu komputerowego. W 2025 r. skorzystało z niej 7990 podatników PIT oraz 177 podatników CIT, łącznie 8167 podmiotów, czyli o 7% więcej niż rok wcześniej. IP Box pozostaje ulgą zdominowaną przez jednoosobowe działalności gospodarcze, które odpowiadają za 98% wszystkich rozliczeń. Struktura ta nie zmieniła się istotnie od 2019 r. i odróżnia IP Box od wszystkich pozostałych ulg na innowacje, w których dominują podatnicy CIT. Najwięcej beneficjentów IP Box pochodzi z województwa mazowieckiego (1886), małopolskiego (1166) i dolnośląskiego (1096), natomiast najmniej – z województwa opolskiego (94).

Wykres: Liczba podatników PIT i CIT, którzy odliczyli kwotę podatku od dochodów z kwalifikowanych praw własności intelektualnej (IP Box) w latach 2019-2025



Grafika:
Liczba podatników, którzy skorzystali z ulgi IP Box w 2025 r. w podziale na województwa

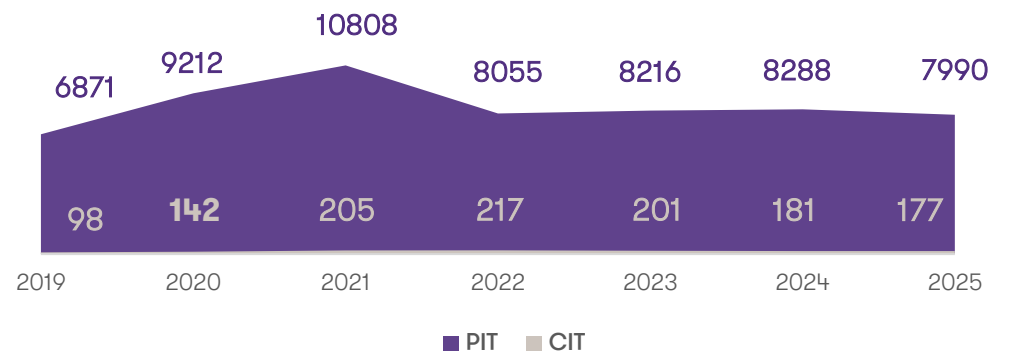
Podatnicy nadrabiają zaległości

Zainteresowanie IP Box rosło z opóźnieniem – pełny obraz pierwszych lat pokazuje, że liczba chętnych na tę ulgę jest wielokrotnie większa, niż pokazywały to pierwotne statystyki.

Początki IP Box wyglądały skromnie: za 2019 r. z preferencji miało skorzystać mniej niż 2 tys. podatników. Ostatecznie okazało się, że było ich zdecydowanie więcej – niemal 7 tys. Podobnie było w kolejnych latach: 2020 r. zamknął się na razie z liczbą 9354 beneficjentów zamiast 4624 jak wskazywały pierwsze pozyskane przez nas dane, a 2021 r. – z 11013 zamiast 7166. Za tymi liczbami stoi historia osvajania się rynku z nową ulgą.

Ulgę IP Box można rozliczyć wstecz maksymalnie do 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności podatku za dany rok podatkowy. To oznacza, że do końca 2026 r. można jeszcze rozliczyć ulgę za rok 2020, a w międzyczasie pomyśleć o korekcie zeznań podatkowych za lata późniejsze.

Wykres: Liczba podatników PIT i CIT, którzy odliczyli kwotę podatku od dochodów z kwalifikowanych praw własności intelektualnej (IP Box) w latach 2019-2025 (dane historyczne zaktualizowane)

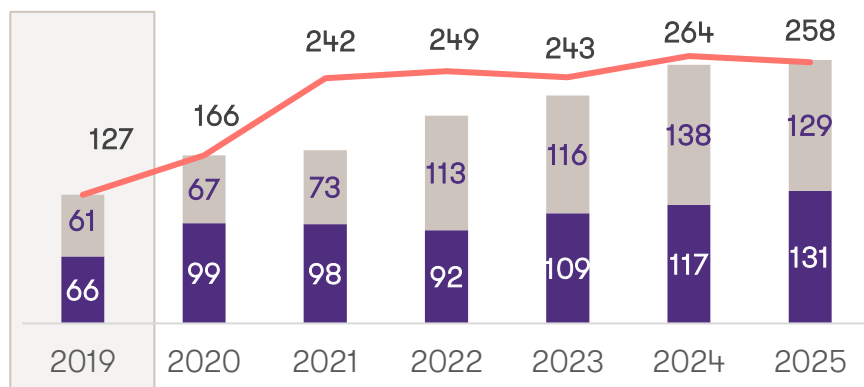


Kwota podatku bez większych zmian

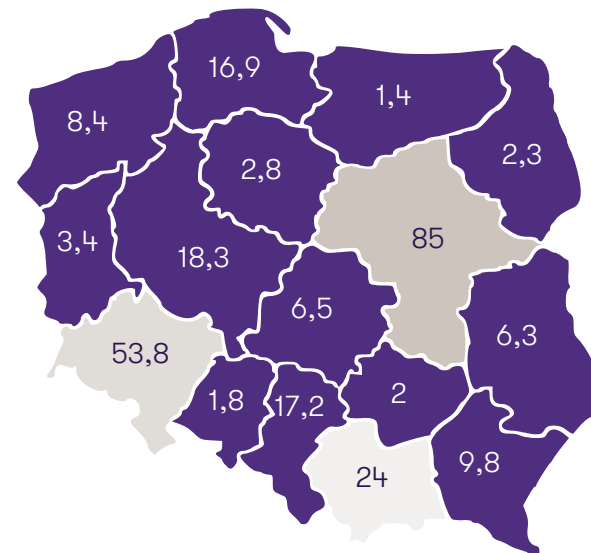
Kwota podatku z tytułu IP Box wyniosła w 2025 r. 258 mln zł wobec 255 mln zł rok wcześniej i 264 mln zł po uwzględnieniu korekt zeznań. Po raz pierwszy od 2021 r. podatnicy PIT wpłacili więcej niż spółki.

Mimo wzrostu liczby beneficjentów kwota podatku od dochodów z kwalifikowanych praw własności intelektualnej utrzymuje się na zbliżonym poziomie. Nastąpiła przy tym istotna zmiana proporcji. Podatnicy PIT odpowiadali za 131 mln zł, a podatnicy CIT za 129 mln zł, co oznacza, że po raz pierwszy od 2021 r. grupa PIT przeważała w statystykach. Odczytując te dane, trzeba pamiętać, że kwota podatku nie jest miarą korzyści podatnika, lecz efektem zastosowania stawki 5%. Jej spadek przy rosnącej liczbie rozliczeń oznacza, że przeciętny dochód objęty preferencją był w 2025 r. niższy niż rok wcześniej. Największą kwotę podatku odnotowano w województwie mazowieckim (85 mln zł), najmniejszą, w województwie warmińsko-mazurskim (1,4 mln zł).

Wykres: Kwota podatku od dochodów z kwalifikowanych praw własności intelektualnej (IP Box) w latach 2021-2025 z podziałem na podatników PIT i CIT [mln zł]



■ PIT ■ CIT — Kwota podatku po aktualizacji (suma PIT i CIT) □ Lata zakończone pod kątem rozliczenia ulgi IP Box



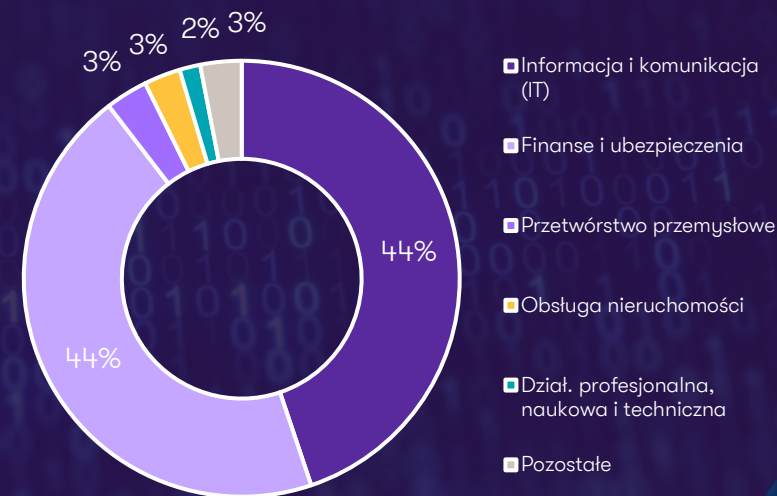
Grafika: Kwota podatku w uldze IP Box w 2025 r. w podziale na województwa (w mln zł)

Dwie branże to niemal cała ulga

IP Box pozostaje preferencją programistów. Informacja i komunikacja oraz działalność finansowa odpowiadają łącznie za blisko 90% wartości ulgi.

Z ulgi IP Box skorzystało w 2025 r. 8167 podatników, a kwota podatku od dochodów z kwalifikowanych praw własności intelektualnej wyniosła 258 mln zł. Struktura branżowa jest tu najbardziej skoncentrowana ze wszystkich ulg na innowacje i od 2019 r. praktycznie się nie zmienia: sekcja informacja i komunikacja odpowiada za ok. 44% wartości, a działalność finansowa i ubezpieczeniowa za kolejne 44%.

Dominującym rodzajem działalności jest programowanie, uzupełniane przez działalność wydawniczą, w tym wydawanie gier i oprogramowania. Obecność sekcji finansowej w tym zestawieniu nie oznacza, że po ulgę sięgają głównie banki – to w dużej mierze efekt klasyfikacji jednoosobowych działalności gospodarczych rozliczających przychody z przeniesienia praw autorskich do programów komputerowych. Charakterystyczne, że udział tej sekcji w liczbie rozliczeń rośnie, podczas gdy udział branży IT sensu stricto stopniowo maleje.



Źródło: Ministerstwo Finansów

Część 3.

Ulga na robotyzację, prototyp i ekspansję:
czy podatnicy się do nich przekonali?

Ulga na robotyzację z rekordem wśród spółek

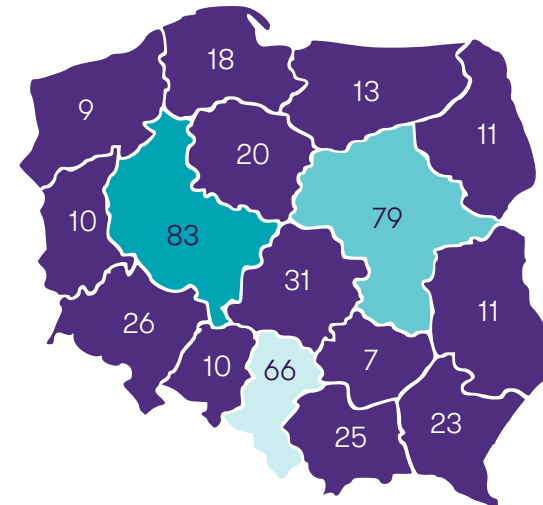
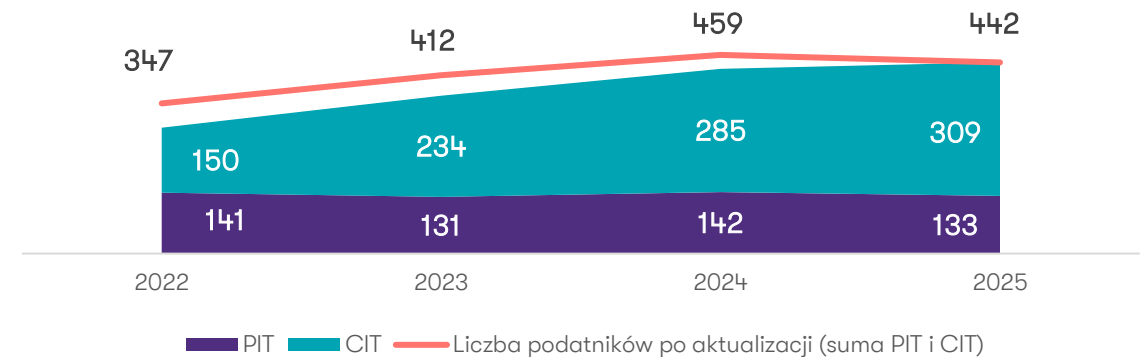
W 2025 r. z ulgi na robotyzację skorzystało 442 podatników. Na rozliczenie ulgi wstecz zdecydowało się do tej pory ponad 130 podmiotów.

Ulga na robotyzację ma zachęcać do zakupu robotów przemysłowych i automatyzacji produkcji, pozwalając odliczyć od podstawy opodatkowania 50% poniesionych kosztów. W 2025 r. sięgnęło po nią 309 podatników CIT oraz 133 podatników PIT, łącznie 442 podmioty. Najwięcej podatników sięgnęło po ulgę na robotyzację w województwach: wielkopolskim (83), mazowieckim (79) i śląskim (66). Pojedynczy podatnicy skorzystali z tej ulgi w województwach świętokrzyskim (7) oraz zachodniopomorskim (9).

Podatnicy rozliczają także ulgę wstecz, zeznania za lata 2022-2024 skorygowało dotąd co najmniej 135 podmiotów.

Zgodnie z zapowiedziami resortu finansów ulga na robotyzację, która pierwotnie miała obowiązywać do końca 2026 r., zostanie przedłużona o kolejnych 10 lat podatkowych.

Wykres: Liczba podatników podatku PIT i CIT, którzy skorzystali z ulgi na robotyzację w latach 2022-2025



Grafika: Liczba podatników, którzy skorzystali z ulgi na robotyzację w 2025 r. w podziale na województwa

Źródło: Ministerstwo Finansów – dane zbierane od początku obowiązywania ulgi (2022–2025); wartości „po aktualizacji” uwzględniają korekty zeznań złożone po pierwotnym rozliczeniu.

Spada kwota odliczeń na robotyzację

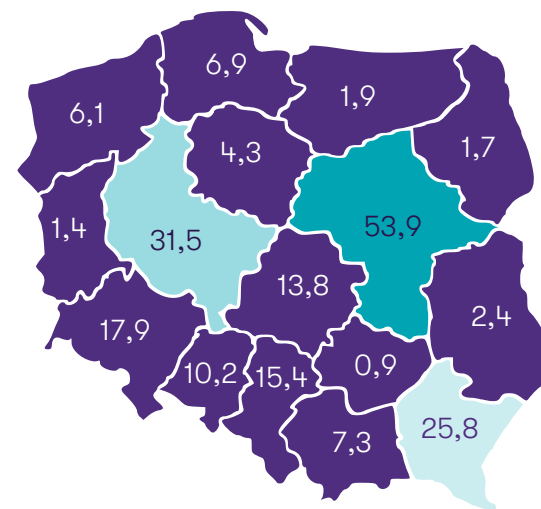
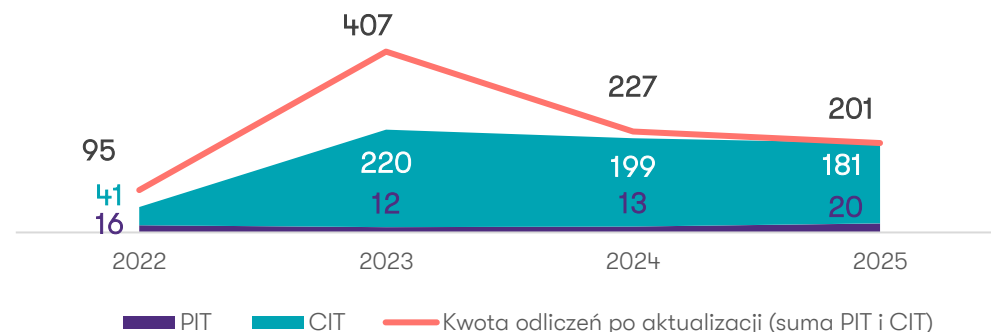
Podatnicy odliczyli w 2025 r. 202 mln zł kosztów robotyzacji – mniej niż rok wcześniej, nawet przed korektą.

Ulga na robotyzację pozwala – poza standardowym rozliczeniem wydatków przez odpisy amortyzacyjne – odliczyć od podstawy opodatkowania dodatkowe 50% kosztów poniesionych na roboty przemysłowe.

W 2025 r. podatnicy CIT odliczyli z tego tytułu 181 mln zł, a podatnicy PIT 20 mln zł, co dało łącznie 201 mln zł. To spadek drugi tok z rzędu, nawet bez uwzględnienia korekt złożonych przez podatników PIT i CIT za lata poprzednie. Spadek widać jedynie po stronie podatników CIT, odliczenia podatników PIT wzrosły do 20 mln zł, osiągając najwyższy poziom w historii ulgi.

Zestawienie z danymi o liczbie beneficjentów pokazuje, że przy w miarę stabilnej liczbie firm maleje przeciętna wartość pojedynczej inwestycji w automatyzację.

Wykres: Kwota odliczeń w ramach ulgi na robotyzację w latach 2022-2025 z podziałem na podatników PIT i CIT [mln zł]



Grafika: Kwota odliczeń w ramach ulgi na robotyzację w 2025 r. w podziale na województwa [mln zł]

Źródło: Ministerstwo Finansów – dane zbierane od początku obowiązywania ulgi (2022-2025); wartości „po aktualizacji” uwzględniają korekty zeznań złożone po pierwotnym rozliczeniu.

Ulga coraz rzadziej wspiera zakup pierwszego robota

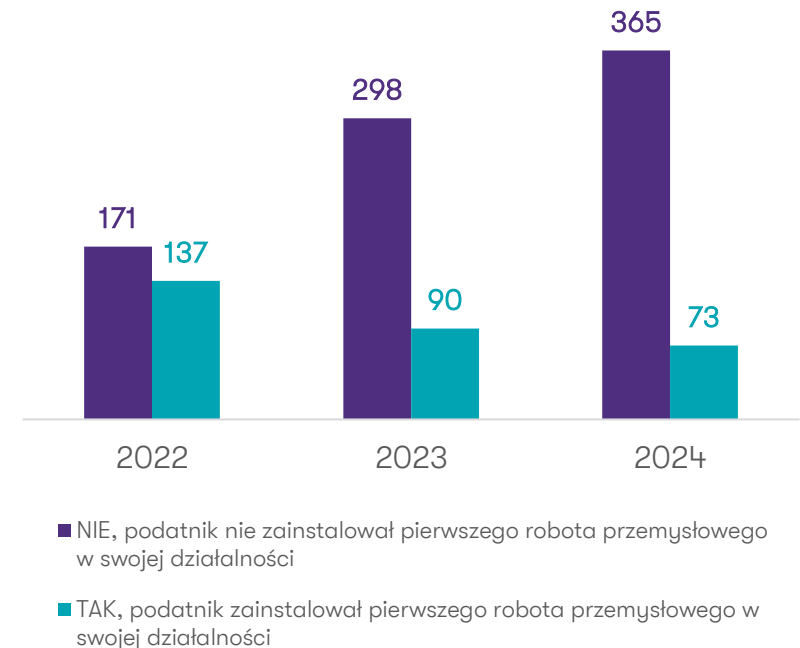
Ulga na robotyzację zyskuje na popularności, ale coraz rzadziej jest impulsem do zakupu pierwszego robota. Korzystają z niej przede wszystkim firmy, które rozwijają wcześniejsze inwestycje.

W latach 2022–2024 liczba podatników wykazanych w informacji o uldze wzrosła z 308 do 438 (+42%), podczas gdy liczba deklarujących instalację pierwszego robota spadła ze 137 do 73 (–47%). Udział podatników instalujących pierwszego robota zmniejszył się z 44% w 2022 r. do 17% w 2024 r. Wzrost wykorzystania ulgi pochodzi więc przede wszystkim od firm, które robotyzowały działalność już wcześniej.

Ulga coraz bardziej wspiera kolejne inwestycje i rozbudowę automatyzacji, a w mniejszym stopniu wejście nowych firm w robotyzację.

Może to wskazywać na barierę wejścia dla nowych użytkowników: wysokie nakłady, brak kompetencji lub ograniczoną świadomość instrumentu.

Wykres: Liczba podatników, którzy w danym roku podatkowym, za który składali informację, zainstalowali pierwszego robota przemysłowego w swojej działalności



Źródło: Ministerstwo Finansów

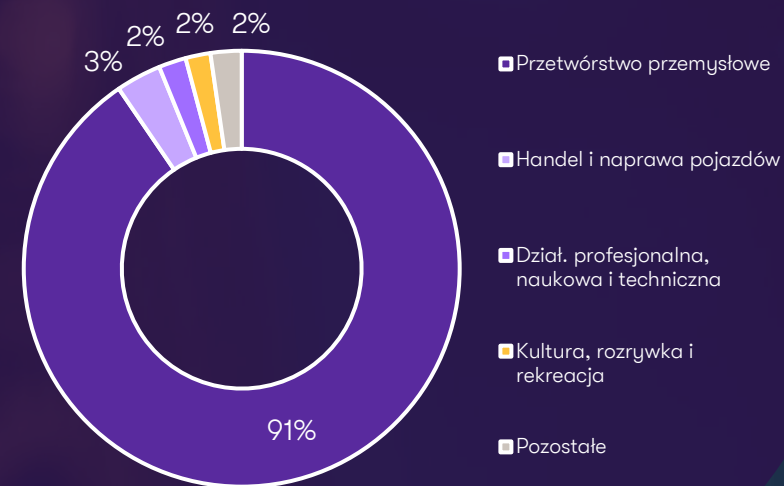
Ulga dla przemysłu

Ponad 90% wartości odliczeń w ramach ulgi na robotyzację przypada na przetwórstwo przemysłowe. To najbardziej jednorodna branżowo ulga w zestawieniu.

W 2025 r. ulgę na robotyzację rozliczyły 442 podmioty, odliczając 202 mln zł. Przetwórstwo przemysłowe odpowiadało za 91% tej kwoty, a w rekordowym pod względem wartości 2023 r. (po uwzględnieniu korekt) udział ten sięgnął nawet 97%. Najwięcej odliczeń dotyczyło producentów urządzeń elektrycznych, przetwórstwa spożywczego, produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych oraz branży motoryzacyjnej i metalowej.

Ciekawie wygląda różnica między udziałem w kwocie a udziałem w liczbie beneficjentów. Przemysł stanowi ok. 72% podatników, ale 90% wartości odliczeń – to on realizuje duże, kapitałochłonne inwestycje w roboty przemysłowe.

Pozostałe branże, przede wszystkim handel (rosnący z 5% do 9% beneficjentów) oraz działalność związana z kulturą i rozrywką, korzystają z ulgi znacznie częściej, niż wynikałoby to z ich udziału w kwotach – ich odliczenia są po prostu dużo mniejsze.



Źródło: Ministerstwo Finansów

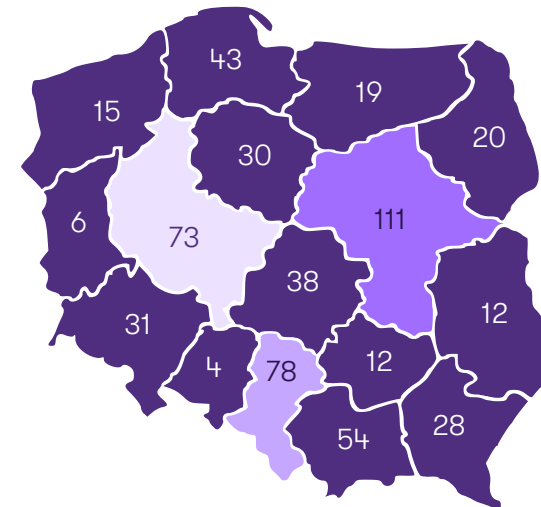
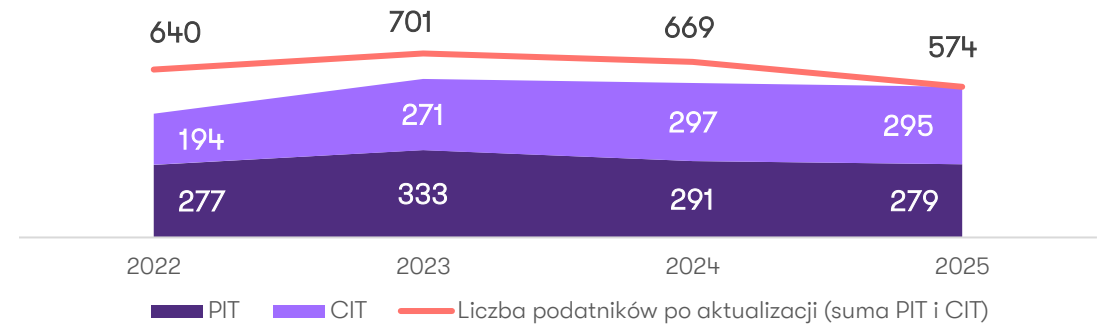
Czy ktoś zatęskni za ulgą na ekspansję?

W 2025 r. z ulgi prorostowej skorzystało 574 podatników. Do tej pory 347 podmiotów zdecydowało się rozliczyć ją wstecz.

Ulga na ekspansję, zwana także prorostową, dostępna jest od 2022 r. dla firm wytwarzających własne produkty i ponoszących wydatki na zwiększenie przychodów ze sprzedaży. W 2025 r. rozliczyło ją 295 podatników CIT oraz 279 podatników PIT, łącznie 574 podmioty. Oznacza to mniejsze zainteresowanie podatników ulgą nawet przed uwzględnieniem korekt, a spadek widać zarówno u podatników CIT, jak i PIT. Łącznie 347 podatników rozliczyło ulgę na ekspansję wstecz (przez korekty zeznań) za lata 2022–2024. Najwięcej w pierwszym roku obowiązywania ulgi – 169 podmiotów.

Po trzech latach obowiązywania widać, że ulga nie zbudowała szerokiej bazy beneficjentów – korzysta z niej mniej niż 600 firm rocznie, mimo że potencjalnie obejmuje każdego producenta ponoszącego wydatki na targi, promocję czy certyfikację produktów. Warto przypomnieć, że resort finansów proponuje likwidację ulgi na ekspansję, uznając ją za nieskuteczną i generującą tzw. efekt jałowej straty, czyli finansowanie działań, które firmy realizowałyby niezależnie od dostępnej preferencji.

Wykres: Liczba podatników podatku PIT i CIT, którzy skorzystali z ulgi na ekspansję w latach 2022-2025



Grafika:

Liczba podatników, którzy skorzystali z ulgi na ekspansję w 2025 r. w podziale na województwa

Źródło: Ministerstwo Finansów - dane zbierane od początku obowiązywania ulgi (2022-2025); wartości „po aktualizacji” uwzględniają korekty zeznań złożone po pierwotnym rozliczeniu.

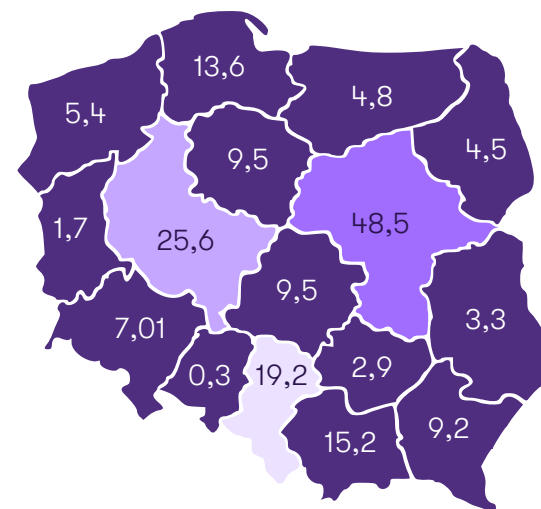
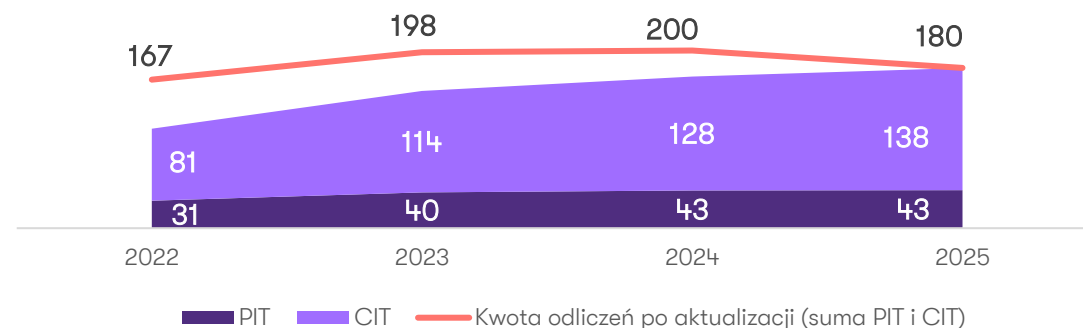
Mniej zainteresowanych, ale odliczenia rosną

Łączna kwota odliczeń w uldze na ekspansję wyniosła 180 mln zł w 2025 r. Zarówno podatnicy CIT, jak i PIT odliczyli najwyższe kwoty w historii tej preferencji (przed korektą).

Ulga na ekspansję umożliwia dwukrotne rozliczenie kosztów poniesionych na zwiększenie sprzedaży produktów, z limitem 1 mln zł rocznie, co przekłada się na oszczędność podatkową sięgającą 190 tys. zł. W 2025 r. podatnicy CIT odliczyli 138 mln zł, a podatnicy PIT 43 mln zł – w obu przypadkach są to najwyższe wartości od wprowadzenia ulgi (bez uwzględnienia rozliczeń poprzez korektę zeznań). Warto zaznaczyć, że przy mniejszej liczbie beneficjentów rośnie przeciętna wartość odliczenia przypadająca na jedną firmę – z ok. 300 tys. zł w 2024 r. (po korekcie) do ok. 314 tys. zł w 2025 r.

Łącznie korekty dołożyły do tej pory ponad 128 mln zł odliczeń za lata 2022–2024. Warto pamiętać, że mimo planu likwidacji ulgi, nadal można rozliczyć ją do 5 lat podatkowych wstecz. Dla pierwszego roku obowiązywania ulgi, czyli 2022 r., termin ten przypada na koniec 2028 r. Można więc zakładać, że kwota odpisów będzie się jeszcze zwiększać.

Wykres: Kwota odliczeń w ramach ulgi na ekspansję w latach 2022-2025 z podziałem na podatników PIT i CIT [mln zł]



Grafika: Kwota odliczeń w ramach ulgi na ekspansję w 2024 r. w podziale na województwa [mln zł]

Źródło: Ministerstwo Finansów - dane zbierane od początku obowiązywania ulgi (2022-2025); wartości „po aktualizacji” uwzględniają korekty zeznań złożone po pierwotnym rozliczeniu.

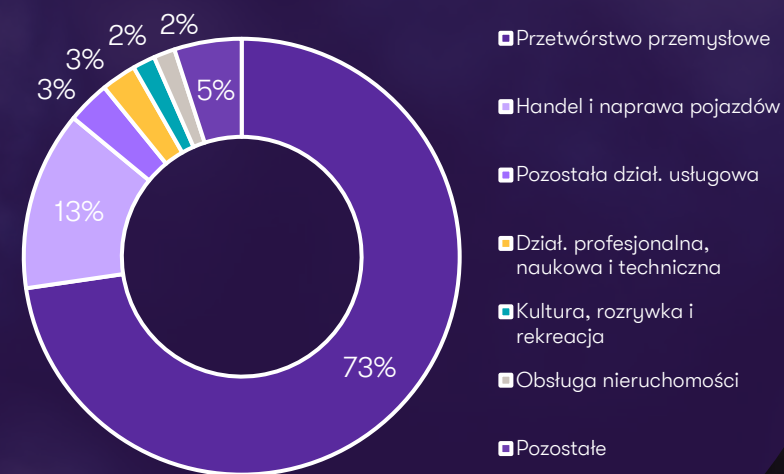
Producenci żywności i maszyn napędzają ulgę pro wzrostową

Struktura branżowa ulgi na ekspansję jest wyjątkowo stabilna – od 2022 r. trzy czwarte odliczeń trafia niezmiennie do przetwórstwa przemysłowego.

W 2025 r. z ulgi na ekspansję skorzystały 574 podmioty, odliczając 180 mln zł. Przetwórstwo przemysłowe odpowiadało za 73% wartości odliczeń i 56% liczby beneficjentów – proporcje te praktycznie nie zmieniły się od pierwszego roku obowiązywania preferencji. Drugą branżą jest handel, który w minionym roku odpowiadał za 13% kwoty odliczeń.

To naturalna konsekwencja konstrukcji ulgi, która jest adresowana do firm wytwarzających własne produkty i ponoszących wydatki na zwiększenie ich sprzedaży – targi, działania promocyjne, certyfikacja, dostosowanie opakowań.

W ujęciu szczegółowym liderem jest produkcja artykułów spożywczych, przed handlem hurtowym, produkcją chemikaliów, maszyn i wyrobów metalowych. To profil firm silnie nastawionych na eksport.



Źródło: Ministerstwo Finansów

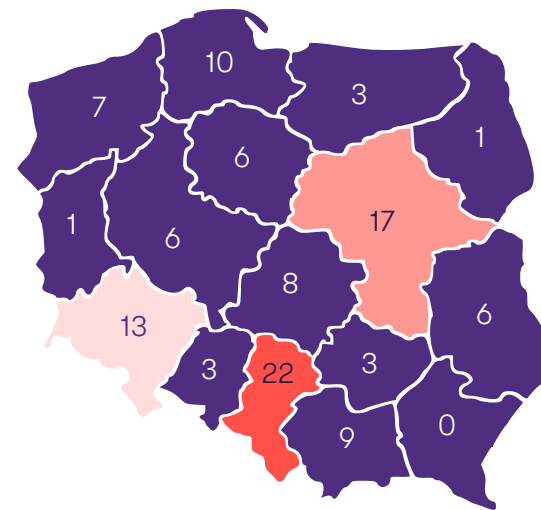
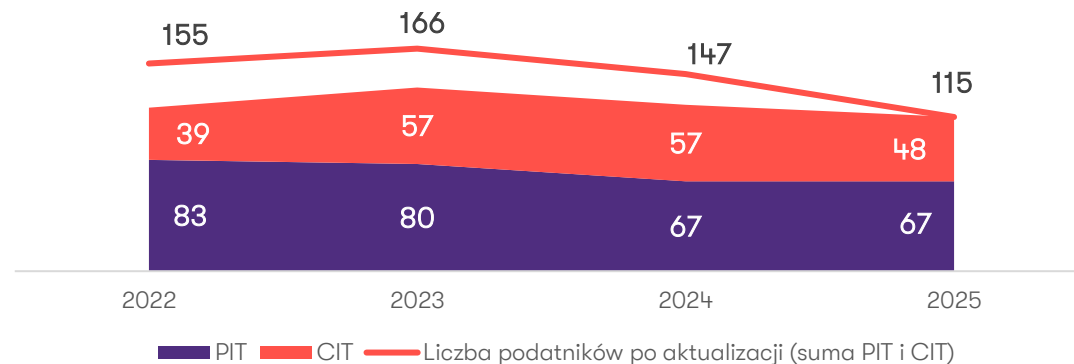
Ulga na prototyp z najniższym wynikiem w historii

Zaledwie 115 podatników rozliczyło w 2025 r. ulgę na prototyp. To najślabszy rezultat od jej wprowadzenia.

Ulga na prototyp ma obniżyć koszt wytworzenia produkcji próbnej nowego produktu i wprowadzenia go na rynek, umożliwiając odliczenie 30% poniesionych wydatków. Dane pokazują jednak, że preferencja nie zyskuje na popularności – wręcz przeciwnie. W 2025 r. skorzystało z niej 67 podatników PIT oraz 48 podatników CIT, czyli łącznie 115 podmiotów. To najślabszy wynik w historii nawet bez uwzględnienia korekt. Za spadek odpowiada mniej zainteresowanych po stronie rozliczających CIT. W 2025 r. to podatnicy ze Śląska byli najaktywniejsi jeśli chodzi o korzystanie z ulgi na prototyp – było ich 22. Z kolei na Podkarpaciu nie znalazł się żaden chętny na skorzystanie z tej preferencji.

Ulga na prototyp pozostaje zdecydowanie najrzadziej wybieraną preferencją wśród ulg na innowacje – korzysta z niej ponad trzydziestokrotnie mniej podmiotów niż z ulgi B+R. Główną barierą pozostaje wąska definicja produkcji próbnej oraz konieczność wykazania, że prototyp powstał w wyniku wcześniejszych prac badawczo-rozwojowych. Wstecz rozliczyło ją jak na razie jedynie 85 podatników.

Wykres: Liczba podatników podatku PIT i CIT, którzy skorzystali z ulgi na prototyp w latach 2022-2025



Grafika: Liczba podatników, którzy skorzystali z ulgi na prototyp w 2025 r. w podziale na województwa

Źródło: Ministerstwo Finansów - dane zbierane od początku obowiązywania ulgi (2022-2025); wartości „po aktualizacji” uwzględniają korekty zeznań złożone po pierwotnym rozliczeniu.

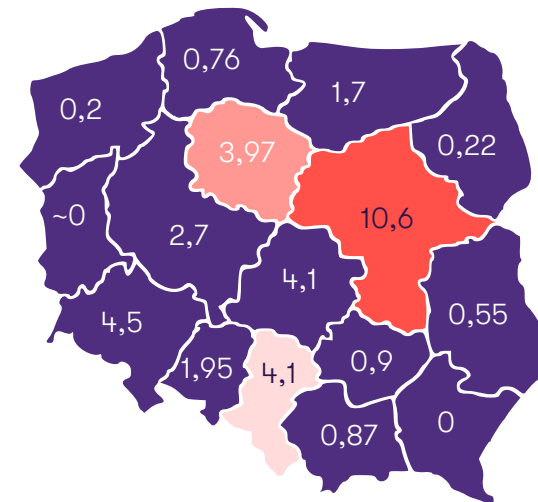
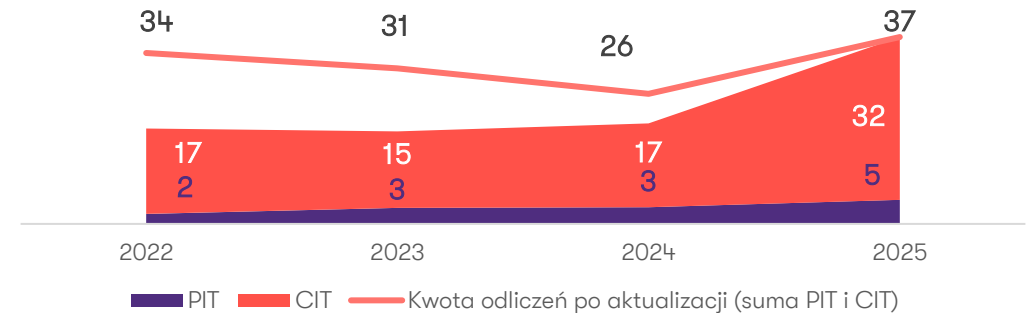
Mniej firm, ale rekordowa kwota odliczeń na prototypy

Odliczenia w uldze na prototyp wzrosły w 2025 r. do 37 mln zł. To najwyższy wynik w historii preferencji, mimo najmniejszej liczby beneficjentów.

Ulga na prototyp pozwala odliczyć od podstawy opodatkowania 30% wydatków na środki trwałe niezbędne do uruchomienia produkcji próbnej, a także koszty wprowadzenia nowego produktu na rynek.

W 2025 r. podatnicy CIT odliczyli z tego tytułu 32 mln zł, a podatnicy PIT 5 mln zł, co dało łącznie 37 mln zł, to najlepszy wynik w historii tej preferencji, nawet z uwzględnieniem dotychczasowych korekt przeprowadzonych przez podatników w zeznaniach za lata ubiegłe (łącznie korekty podniosły odliczenia w uldze na prototyp o ok. 34 mln zł w latach 2022-2024). Zestawienie tego wyniku z liczbą beneficjentów daje pokazuje, że przeciętne odliczenie na jedną firmę niemal się podwoiło – z ok. 176 tys. zł w 2024 r. (po korekcie) do ok. 323 tys. zł w 2025 r. Ulga na prototyp przestaje więc być instrumentem masowym, a staje się narzędziem finansowania pojedynczych, kapitałochłonnych wdrożeń.

Wykres: Kwota odliczeń w ramach ulgi na prototyp w latach 2022-2025 z podziałem na podatników PIT i CIT [mln zł]



Grafika: Kwota odliczeń w ramach ulgi na prototyp w 2025 r. w podziale na województwa [mln zł]

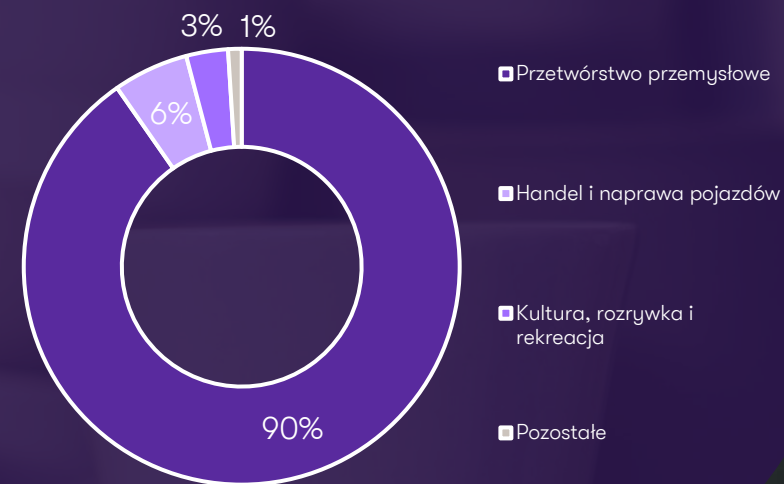
Źródło: Ministerstwo Finansów - dane zbierane od początku obowiązywania ulgi (2022-2025); wartości „po aktualizacji” uwzględniają korekty zeznań złożone po pierwotnym rozliczeniu.

Ulga na prototyp popularna w przemyśle

Ulga na prototyp pozostaje niszą. W 2025 r. aż 90% wartości odliczeń przypadło na przetwórstwo przemysłowe – dwa lata wcześniej było to 65%.

Preferencja na produkcję próbną nowego produktu jest najrzadziej wybieraną ulgą na innowacje – w 2025 r. rozliczyło ją 115 podmiotów, które odliczyły 37 mln zł. Branżowo dominuje przetwórstwo przemysłowe, przy czym jego udział w kwocie odliczeń waha się bardzo mocno: od 65% w 2023 r. do 90% w 2025 r. Przy tak małej liczbie beneficjentów pojedyncze duże projekty potrafią przesunąć całą strukturę, dlatego dane za poszczególne lata należy interpretować ostrożnie.

Wśród konkretnych rodzajów działalności najwyższe odliczenia notują producenci wyrobów z surowców niemetalicznych, przemysł spożywczy, motoryzacja oraz producenci wyrobów z tworzyw sztucznych. Poza przemysłem po ulgę sięga przede wszystkim handel – stanowi on ok. 11% beneficjentów, ale tylko 5,6% kwoty odliczeń.



Źródło: Ministerstwo Finansów

Dziesięć lat ulgi B+R i wciąż niewykorzystany potencjał

Dziesięciolecie ulgi B+R to dobry moment, by docenić jej znaczenie dla polskich podatników. Rosnąca wartość odliczeń potwierdza, że skutecznie wspiera ona działalność innowacyjną. Nadal jednak wiele firm nie wykorzystuje jej potencjału. Warto zatem analizować również projekty zrealizowane w przeszłości, ponieważ ulgę można rozliczyć w drodze korekty, z uwzględnieniem przedawnienia i pozostałych warunków. Wzrosty odliczeń po aktualizacji danych historycznych pokazują, że takie działania mogą przynieść przedsiębiorcom wymierne korzyści.

Obok ulgi B+R przedsiębiorcy mogą korzystać z preferencji wspierających m.in. produkcję próbną, robotyzację, rozwój sprzedaży oraz dochody z praw własności intelektualnej. Warto planować ich wykorzystanie na kolejnych etapach procesu innowacyjnego, z uwzględnieniem zasad łączenia ulg i rozliczania kosztów. Takie podejście pozwala lepiej dopasować dostępne instrumenty do specyfiki i dojrzałości danego projektu.

Ulgę na ekspansję warto utrzymać i doprecyzować. Niewielka liczba beneficjentów nie musi świadczyć o jej nieskuteczności, lecz może wynikać z niejasnych warunków i obaw przed zakwestionowaniem odliczenia. W razie jej likwidacji należy zapewnić odpowiedni okres przejściowy, np. dwa lata, oraz ochronę wcześniej poniesionych wydatków. Pozwoliłoby to firmom dostosować budżety marketingowe i plany rozwoju sprzedaży do nowych warunków.

Ulgi podatkowe realnie wspierają innowacyjność, ale ich skuteczność wymaga jasnych i stabilnych przepisów. Przedsiębiorca powinien móc uwzględnić ulgę przy planowaniu inwestycji i bezpiecznie z niej skorzystać.

„Dziesięć lat ulgi B+R potwierdza, że preferencje podatkowe mogą realnie wspierać innowacyjność i stać się ważnym elementem planowania rozwoju przedsiębiorstw”.

Michał Rodak
Doradca Podatkowy
Senior Menedżer
Grant Thornton



Dowiedz się więcej o ulgach podatkowych



Michał Rodak

Doradca Podatkowy, Senior Menedżer
Departament Doradztwa
Grant Thornton
M +48 661 538 594
E michal.rodak@pl.gt.com

Kontakt dla mediów:



Jacek Kowalczyk

Dyrektor Marketingu i PR
Grant Thornton
T +48 505 024 168
E Jacek.Kowalczyk@pl.gt.com

© Grant Thornton. All rights reserved.

Grant Thornton to jedna z wiodących organizacji audytorsko-doradczych na świecie, obecna w 150 krajach i zatrudniająca ponad 80 tys. pracowników. W Polsce działamy od 1993 roku. Zespół ponad 1200 pracowników wspiera naszych klientów w obszarach takich jak audyt, doradztwo podatkowe, doradztwo transakcyjne, finansowe czy outsourcing płac i kadr oraz outsourcing księgowości.